

HANDHAVINGSCOLLEGE

ARREST

van 11 januari 2024 met nummer

in de zaak met rolnummer

Verzoekende partij

met woonplaatskeuze te

Verwerende partij

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, ten verzoeken van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

vertegenwoordigd door advocaat
woonplaatskeuze te

met

I. Voorwerp van het beroep

Verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 17 maart 2023 de vernietiging van de beslissing van de gewestelijke entiteit van 13 februari 2023 met nummer waarmee haar een alternatieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd van 9.950 euro wegens schending van artikel 4.3.2 van het besluit van de Vlaamse regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (hierna: VLAREMA), van artikel 12 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (hierna: Materialendecreet), van artikel 6 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning (hierna: OVD), van de artikelen 5.2.1, §6 en 5.4.9 van het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM) en van de artikelen 4.1.6.1, 5.17.4.3.10, §§1 en 2, 5.9.8.3, 5.9.8.5, 5.15.0.4, §2, 5.9.8.4, §§1 en 4, 5.28.23, §1, 4.1.3.1, 5.6.2.1.2, 5.9.23, §1, lid 2, 4.13.1, 4.1.3.2, 4.1.3.3, 4.1.7.2, 5.17.4.1.7, §§4 en 5, 5.15.03, §1, 5.17.4.3.18, 5.17.43.5. §1, 4.1.12.1 en 5.17.4.3.1, §1 van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (hierna: VLAREM II). Er wordt haar met name verweten dat ze voor haar

landbouwexploitatie niet beschikt over alle vereiste vergunningen en dat ze verschillende algemene en sectorale milieuvorwaarden niet naleeft.

II. Rechtspleging

Verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in.

Partijen worden opgeroepen voor de openbare zitting van 16 november 2023. Ze stemmen in met het schriftelijk behandelen en in beraad nemen van de vordering (conform artikel 41, §3 Procedurebesluit).

III. Feiten

1.

Op 25 april 2019 stellen de milieutoezichthouder en de stedenbouwkundig verbalisant van
(hierna: verbalisant), naar aanleiding van een ambtshalve controle van het
landbouwbedrijf van verzoekende partij aan kadastraal gekend
als het volgende vast:

“ ...

Stallen van vee

De inrichting heeft een milieuvergunning voor het stallen van (zie Bijlage 3):

- 260 andere varkens en 110 grote zoogdieren waaronder 32 runderen < 1 jaar, 25 runderen tussen 1 en 2 jaar, 48 melk- en/of zoogkoeien en 5 anderen runderen in woongebied met landelijk karakter (rubriek 9.5.b).r)
- stallen van 24 grote zoogdieren waaronder 9 runderen < 1 jaar, 11 runderen tussen 1 en 2 jaar, 4 melk- en/of zoogkoeien in agrarisch gebied (rubriek 9.5.c).r)

Op 25/04/2019 heb ik vastgesteld dat er geen varkens gestald worden, enkel runderen. Het aantal gestalde runderen zijn (zie foto's en ligging in Bijlagen 7 en 8.B)):

- in agrarisch gebied ;
 - 14 runderen in stal 1
- in woongebied met landelijk karakter
 - 9 runderen in stal 2
 - 1 stier in stal 4
 - 1 zoogkoe en 1 kalf in stal 5
 - 5 runderen in stal 6
 - 1 rund in stal 7

- 2 runderen in stal 9

Het totaal aantal gestalde runderen op 25/04/2019 bedraagt bijgevolg 34. In stallen 3 en 8 en schuur 10 heb ik tijdens de controle ter plaatse vastgesteld dat er geen runderen gestald staan.

Het veeteeltbedrijf is bijgevolg geen gemengde inrichting (rubriek 9.5), maar een veeteeltbedrijf voor het stallen van runderen (rubriek 9.4.3). Voor deze verandering aan de inrichting is geen omgevingsvergunningsaanvraag voor ingedeelde inrichtingen of activiteiten ingediend.

De stedenbouwkundige vergunningstoestand is weergegeven in Bijlage 4. Gedetailleerde informatie is terug te vinden in het proces-verbaal met kenmerk Stallen 1,3 en 8 en schuur 10 zijn stedenbouwkundig niet vergund, waardoor de milieuvergunning d.d. 08/08/2005 geschorst is voor het stallen van runderen in stallen 1, 3 en 8 en schuur 10. Van voorgaande geschorste stalplaatsen heb ik tijdens het plaatsbezoek vastgesteld dat enkel stal 1 gebruikt wordt voor het stallen van runderen. In schuur 10 wordt stro opgeslagen, in stal 3 bevonden zich enkele kippen en stal 8 is niet meer in gebruik.

De uitbating van het stallen van runderen gebeurt niet conform de sectorale milieuvoorwaarden van Vlarem II. Verschillende stallen, waar nu koeien in staan, zijn slecht onderhouden en/of bouwvallig. Door de dikke laag stro en mest, is de vloer niet steeds zichtbaar. Er kan bijgevolg niet bevestigd worden of de vloeren in alle stallen volledig verhard en mestdicht zijn en of er afvoer van percolaat naar de mestdichte aalput mogelijk is. Foto's en ligging van de stallen zijn terug te vinden in Bijlagen 7 en 8.B). Stallen 1,3 en 8 en schuur 10 zijn niet stedenbouwkundig vergund en bijgevolg vermoedelijk niet aangelegd onder toezicht van een architect of ingenieur, zoals voorgeschreven in de sectorale milieuvoorwaarden van Vlarem II.

Mestopslag

De inrichting heeft een milieuvergunning voor het opslaan van mest (Bijlage 3):

- 712 m' mestopslag in woongebied met landelijk karakter
- 146 m' mestopslag in agrarisch gebied

Ik stel vast dat een gedeelte van de mestopslag aanwezig is in de potstallen in de stallingen, deels in agrarisch gebied en deels in woongebied met landelijk karakter. Verder is er een mestvaalt met ca. 40 m' mest aanwezig in agrarisch gebied (locatie 16 in Bijlage 8.B)). De locatie van de mestvaalt komt niet overeen met de ligging zoals weergegeven op het uitvoeringsplan bij de milieuvergunning d.d. 08/08/2005 (zie Bijlage 3). Deze verandering is niet vergund.

De vaste mestopslagplaats (locatie 16), stal 1, stal 3 en schuur 10 (zie Bijlagen 7 en 8.B)) zijn stedenbouwkundig niet vergund (zie Bijlage 4). Hierdoor is de milieuvergunning d.d. 08/08/2005 (zie Bijlage 3) geschorst voor 50 m' mestopslag in een mestvaalt, 146 m' mestopslag in stal 1, 50 m' mestopslag in stal 3, 50 m' mestopslag in stal 8 en 294 m' mestopslag in schuur 10. In

voorgaande geschorste mestopslagplaatsen heb ik tijdens het plaatsbezoek vastgesteld dat enkel stal 1 en de mestvaalt (locatie 16) gebruikt worden voor mestopslag. De mestvaalt (locatie 16) kan bijgevolg niet aangelegd en uitgebaat worden met de nodige opslagcapaciteit en is niet conform de Vlare II voorwaarden.

De organisatie van de mestvaalt is niet conform de sectorale milieuvorwaarden van Vlare II. De sectorale milieuvorwaarden van Vlare II stellen dat een mestopslagplaats dient georganiseerd te worden op een mestdichte verharde vloer en langs drie zijden omgeven door mestdichte wanden van voldoende hoogte met opvang van de mestsappen (of dunne mest) in een mestdichte, gesloten opslagruimten. De mestopslag in de mestvaalt vindt plaats op een verharding met 2 niet-mestdichte zijwanden. Er kan niet vastgesteld worden of de vloer van de mestopslagplaats mestdicht is. De vloer is niet zodanig aangelegd dat dunne mest en afvloeiwat er worden opgevangen en verzameld in een mestdichte aalput. De vaste mestopslagplaats is eveneens niet dermate aangelegd opdat het wegvloeien van drain- en regenwater of percolaat vanuit de opslagplaats kan vermeden worden. Bovendien staat in de mestvaalt een vrachtwagencontainer geparkeerd, waarin een deel van de mest wordt opgeslagen.

Bijgevolg is er onvoldoende gevolg gegeven aan de aanmaning d.d. 31/03/2019 van de Afdeling Mestbank van de VMM (zie Bijlage 6).

Ik stel vast dat in het weiland over een oppervlakte van ca. 500 dierlijke mest vermengd met grond uitgespreid ligt (zie ligging en foto's in Bijlagen 7 en 8.B)). Conform de sectorale milieuvorwaarden van Vlare II is het verboden mest op te slaan binnen de inrichting buiten de daartoe speciaal voorziene opslagruimten. Er wordt bijgevolg hieraan niet voldaan.

Opslag van rode mazout

Rode mazout wordt opgeslagen in een dubbelwandige bovengrondse mazouttank met een inhoudsvermogen van ca. 1500 l of 1250 kg. Dit is ingedeeld onder de Vlare-rubriek 17.3.2.1.I.I.b) (nl. opslagplaatsen voor gevaarlijke vloeistoffen en vaste stoffen, nl. gasolie, diesel, lichte stookolie en gelijkaardige vloeistoffen met een vlampunt > 55 °C met een gezamenlijke opslagcapaciteit van: 100 kg tot en met 20 ton voor andere inrichtingen dan de inrichtingen, vermeld in punt a). Deze activiteit is echter niet vergund (zie Bijlage 3).

Deze bovengrondse dubbelwandige mazouthouder is niet voorzien van een lekdetectiesysteem. Conform de sectorale milieuvorwaarden van Vlare II dient deze houder dan ingekuipt te zijn. Uit de controle ter plaatse blijkt dat hieraan niet voldaan is. De exploitant kan geen verklaring van conformiteit van de houder en geen attest van een periodiek beperkt onderzoek, uitgevoerd door een milieudeskundige in de discipline houders voor gassen of gevaarlijke stoffen of een erkend stookolietechnicus, voorleggen. Op de mazouthouder is bovendien geen groen, oranje of rood gekleurde klever of plaat aangebracht. Ondanks het ontbreken hiervan, wordt de mazouthouder

nog steeds bijgevuld en geëxploiteerd. Bijgevolg is er niet voldaan aan de sectorale milieuvorwaarden van Vlarem II. Verder is er geen kenplaat zichtbaar op de houder en zijn de verplichte aanduidingen zoals vermeld in art. 5.17.4.3.5 §1 van Vlarem II niet aangebracht op de houder. De ligging en de foto's zijn terug te vinden in Bijlagen 7 en 8.B).

Brandstofverdeelinstallatie

De mazouthouder is voorzien van een brandstofverdeelinstallatie met 1 verdeelslang. Dit is ingedeeld onder Vlarem-rubriek 6.5.1° (nl. een brandstofverdeelinstallatie met max. 2 verdeelslangen). Deze activiteit is echter niet vergund (zie Bijlage 3).

Verder zijn er geen interventiemiddelen (zoals absorptie- en neutralisatiemateriaal) aangetroffen in de nabije omgeving van de brandstofverdeelinstallatie, zoals voorgeschreven in de sectorale milieuvorwaarden van Vlarem II. De ligging en de foto's zijn terug te vinden in Bijlagen 7 en 8.B).

Opslag van gevaarlijke producten

Er is verder opslag gevonden van 70 l gevaarlijke producten in kleinverpakkingen, nl.

- 10 l antivriesmiddel (Agriflu van het merk Ambra) in bussen van 5 l
- 20 l transmissie-olie (Muiti F van het merk Ambra) in een bus van 20 l
- 20 l selectief herbicide (Bofix) in bussen van 5 l
- 20 l herbicide (Madrigal) in bussen van 20 l

Dit is ingedeeld onder de Vlarem-rubriek 17.4 opslagplaatsen voor gevaarlijke vloeistoffen en vaste stoffen in verpakkingen met een inhoudsvermogen van maximaal 30 liter of 30 kilogram, voor zover de maximale opslag begrepen is tussen 50 kg of 50 l en 5000 kg of 5000 l. Deze activiteit is echter niet vergund (zie Bijlage 3).

Op de percelen zijn op verscheidene plaatsen lege en gevulde verpakkingen van gevaarlijke producten (pesticiden, transmissieolie, antivriesvloeistof) aangetroffen, die op dat moment niet in gebruik zijn, en die opgeslagen staan op niet-vloeistofdichte verharding en niet boven een inkuiping en/of opvangsysteem. Zo is er een bus transmissie-olie aangetroffen in de open opslagloods voor stro (schuur 10). Dit is niet conform de sectorale milieuvorwaarden van Vlarem II.

De verbodsbepalingen zoals opgenomen in art. 5.17.4.1.7 §4 van Vlarem II staan niet aangeduid met de reglementaire veiligheidspictogrammen nabij de mazouthouder. De ligging en de foto's zijn terug te vinden in Bijlagen 7 en 8.B) (zie foto's locatie 1, locatie 10, locatie 18 en foto's 20.C en 20.H).

Stallen van voertuigen

De inrichting is vergund voor het stallen van 2 landbouwvoertuigen en 3 aanhangwagens onder rubriek 15.1.1 (zie Bijlage 3). In totaal staan er 10 voertuigen en aanhangwagens gestald verspreid

over het terrein. Het gaat om tractoren, heftruck () en aanhangwagens (waaronder ook hooimachines). Deze verandering (uitbreiding) van de inrichting is niet vergund.

De voertuigen en aanhangwagens staan gestald ter hoogte van stal 1, voor loods 17, in loods 17, in de mestopslagplaats (locatie 16), in de sieufsilos (locatie 14) en op het openbaar domein. Dit komt niet overeen met de zone (garage), die op het uitvoeringsplan staat aangeduid als zone voor het stallen van voertuigen en aanhangwagens. Verschillende van deze voertuigen staan bovendien niet gestald boven een effen en ondoordringbare vloer. Dit is niet conform de milieuvoorwaarden van Vlare II.

Verder zijn er geen blustoestellen terug te vinden in de stalplaats, zoals aangeduid op het uitvoeringsplan. Ook op de locaties, waar de voertuigen gestald staan, zijn er geen blustoestellen terug te vinden. Dit is niet conform met de milieuvoorwaarden van Vlare II.

Opslag van stro

Een volume van ca. 585 m³ stro wordt opgeslagen in een open loods (schuur 10). Dit is ingedeeld onder de Vlare-rubriek 19.6.2.b) opslagplaatsen van hout (hout, houtschors, riet, vlas (houtachtig gedeelte), stro of soortgelijke producten) 2° als de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een ander gebied dan industriegebied b) meer dan 200 m³ tot en met 800 m³ in openlucht. Deze activiteit is echter niet vergund (zie Bijlage 3).

Grondwaterwinning

De grondwaterwinning staat op het uitvoeringsplan van de milieuvergunning achter stal 3 aangeduid. Tijdens het plaatsbezoek is echter vastgesteld dat de grondwaterwinning zich bevindt in een gebouw op locatie 19 (Bijlage 8 en zie foto's in Bijlage 7). Deze verandering van de inrichting (nl. inplanting van de grondwaterwinning) is niet vergund.

De grondwaterwinning is voorzien van een debietmeter en werd verzegeld door de Vlaamse Milieumaatschappij. Bijgevolg kan gesteld worden dat er voldaan wordt aan de sectorale milieuvoorwaarden.

Algehele staat van onderhoud en hygiëne van de inrichting

De inrichting bevindt zich niet in een goede staat van onderhoud en niet in een goede hygiënisch verantwoorde toestand. Verspreid over het terrein zijn afvalstoffen en verpakkingen van gevaarlijke producten terug te vinden, die niet zijn opgeslagen conform de algemene milieuvoorwaarden van Vlare II, het materialendecreet en het Vlarema. De vaste mestopslagplaats wordt niet naar behoren georganiseerd (zie hierboven). In het weiland (locatie 12) is een pakket van ca. 15 cm van mest vermengd met grond aanwezig over een oppervlakte van 500 m². Verder wordt het schuilhok in het weiland (locatie 12) niet uitgemest. In één van de veestallen (een potstal) ligt een pakket van 1 m dik bestaand uit stro en mest. De burens ondervinden hierdoor hinder ten gevolge van geur en

vliegen. Dit is niet in overstemming met de algemene en sectorale milieuvorwaarden van Vlare II. Het krengenhuisje, zoals ingetekend op het uitvoeringsplan van de milieuvergunning d.d. 08.08.2005, is niet aanwezig. Er is ook geen ander lokaal aangetroffen dat als krengenhuisje gebruikt wordt conform de sectorale milieuvorwaarden van Vlare II.

Verspreid over het terrein lopen kippen los rond. ... Dit aantal stuks pluimvee is niet vergunningsplichtig onder Vlare II-rubriek 9.3. Foto's zijn terug te vinden in Bijlage 7.

Beheer van afvalstoffen

De tijdelijke opslag van afvalstoffen gebeurt niet in aangepaste verpakkingen en/of afvalcontainers. De afvalstoffen worden niet gescheiden opgeslagen en worden dus niet afzonderlijk gehouden in kader van ophaling of inzameling. De afvalstoffen liggen verspreid over het terrein en worden niet geregeld afgevoerd. Dit is niet in overeenstemming met de algemene milieuvorwaarden van Vlare II, en de voorschriften in het materialendecreet en het Vlarema.

Het gaat om volgend type afvalstoffen (zie locaties in Bijlage 8 en foto's in Bijlage 7):

- KGA, nl. lege verpakkingen van gevaarlijke producten (pesticiden, transmissie-olie en antivriesmiddel) ter hoogte van stal 1, schuur 10, ter hoogte van stal 8, in de garage (locatie 18), ter hoogte van punt 20.B
- Kunststofafval (nl. landbouwfolie, plastieke vaten, koorden, buizen, zakken, kisten en manden, golfplaten) ter hoogte van stal 1, in stal 5, ter hoogte van schuur 10, in het pesticidenlokaal (locatie 11), in werkruimte (locatie 13), in sleufsilos 1 (locatie 14), in sleufsilos 2 (locatie 15), in de boogloods (locatie 17), ter hoogte van punt 20.A, punt 20.B, punt 20.G
- Houtafval (houten palen, balken, platen, kisten) ter hoogte van stal 2, in stal 5, in stal 8, in sleufsilos 1 (locatie 14), in de boogloods (locatie 17), ter hoogte van punt 20.A, punt 20.C, punt 20.F, punt 20.G, punt 20.H
- Grof vuil ter hoogte van stal 2, in stal 5, in werkruimte (locatie 13), langs de mestplaats (locatie 16), ter hoogte van de boogloods (locatie 17), in de garage (locatie 18), punt 20.B, punt 20.C, punt 20.E, punt 20.F
- Rubberen banden ter hoogte van stal 2, in de garage (locatie 18), langs de sleufsilos 2 (locatie 15), ter hoogte van punt 20.B, punt 20.D, punt 20.F, punt 20.H
- PMD-afval in stal 5
- Huishoudelijk restafval in stal 5
- Asbestafval (gebroken golfplaten) in stal 8
- Papier en karton in werkruimte (locatie 13), ter hoogte van punt 20.G
- Bouwpuin en steenpuin langs de mestplaats (locatie 16), ter hoogte van punt 20.E, in de boogloods (locatie 17), ter hoogte van punt 20.A, punt 20.F
- Metaalafval in de boogloods (locatie 17), ter hoogte van punt 20.C, punt 20.H

Er kan gesteld worden dat er te weinig gevolg is gegeven aan de aanmaning van de lokaal milieutoezichthouder d.d. 04.04.2016 (Bijlage 5).

Preventiemaatregelen

De nodige brandpreventiemaatregelen en brandbestrijdingsmiddelen, zoals brandblusapparaten, gevaarpictogrammen, absorptiemiddelen om gemorste gevaarlijke vloeistoffen te immobiliseren, etc., zijn niet aangetroffen in de inrichting. Dit is niet conform de algemene milieuvoorwaarden van VLAREM II. Foto's zijn terug te vinden in Bijlage 7.”

Deze vaststellingen worden opgenomen in het aanvankelijk proces-verbaal nr. /an 24 mei 2019, dat op dezelfde dag wordt afgesloten (hierna: PV) en op 28 mei 2019 wordt verstuurd aan de procureur des Konings en aan verzoekende partij met een aangetekende brief met ontvangstbewijs.

De verbalisant maant verzoekende partij in het kader van de kennisgeving van het PV ook aan (artikel 16.3.27 DABM) om binnen een termijn van 30 dagen de meest dringende remediëringsmaatregelen te nemen, en om zich tegen 31 augustus 2019 voor de overige vastgestelde tekortkomingen in regel te stellen.

2.

Op 4 juli 2019 ontvangt de gewestelijke entiteit de melding van de procureur des Konings van 25 juni 2019 dat het milieumisdrijf niet strafrechtelijk zal worden behandeld.

3.

Op 2 oktober 2019 brengt de gewestelijke entiteit verzoekende partij op de hoogte van haar voornemen om eventueel een alternatieve bestuurlijke geldboete en een voordeelontneming op te leggen. Ze nodigt verzoekende partij daarbij uit om haar schriftelijk verweer mee te delen, eventueel vergezeld van een vraag tot hoorzitting, terwijl deze ook de mogelijkheid krijgt om inzage te vragen in het administratief dossier.

Verzoekende partij bezorgt geen schriftelijk verweer en verzoekt niet om te worden gehoord.

4.

Op 13 februari 2023 legt de gewestelijke entiteit een geldboete op, waarvan verzoekende partij met een aangetekende brief van 15 februari 2023 in kennis wordt gesteld. Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep – schending artikel 15, 4° Procedurebesluit

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij wijst in haar verzoekschrift op de vaststelling dat ze haar landbouwbedrijf door de zorg en het overlijden van haar moeder enigszins heeft verwaarloosd, maar dat ze zich ondertussen in regel stelde; dat ze niet wist dat ze de vermindering van het aantal gehouden dieren moest melden; dat de gebouwen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning is gekend meer dan 35 jaar geleden door haar ouders zijn opgericht; en dat ze de disproportionele boete niet kan betalen door de geringe omvang van haar bedrijf, dat ze binnenkort zal stopzetten.

2.

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift omdat verzoekende partij daarin geen ontvankelijke middelen aanvoert. Ze verwijt verzoekende partij dat deze zich beperkt tot het suggereren van onjuistheden en het uiten van blote kritiek op de hoogte van de geldboete, zonder concreet aan te geven welke rechtsregels of -beginselen van behoorlijk bestuur er door de bestreden beslissing worden geschonden en op welke wijze.

Beoordeling door het College

1.

Verzoekende partij dient in het verzoekschrift verplicht minstens één ontvankelijk middel aan te voeren, bij gebreke waarvan de vordering onontvankelijk is, terwijl de niet-naleving van deze vereiste naderhand niet kan worden geregulariseerd (artikel 17 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges - hierna: DBRC-decreet, in samenlezing met artikel 15, 4° Procedurebesluit). Een middel bestaat uit een voldoende en duidelijke omschrijving van de overtreden rechtsregel of het geschonden rechtsbeginsel en van de wijze waarop deze rechtsregel of dit rechtsbeginsel volgens verzoekende partij wordt geschonden. De vereiste dat het verzoekschrift een uiteenzetting dient te bevatten van de feiten en de middelen impliceert niet dat verzoekende partij expliciet de rechtsregels of rechtsbeginselen moet vermelden die volgens haar door de bestreden beslissing worden geschonden. Het is enkel noodzakelijk dat de uiteenzetting in het verzoekschrift het voor het College in het kader van zijn legaliteitstoetsing, en voor verwerende partij in het kader van haar verdediging, mogelijk maakt duidelijk te begrijpen wat de bestreden beslissing wordt verweten. Het College vernietigt

de bestreden beslissing wanneer deze onregelmatig is omwille van de schending van een rechtsregel of algemeen rechtsbeginsel (artikel 35 DBRC-decreet).

2.

Verwerende partij stelt tevergeefs dat het verzoek tot vernietiging onontvankelijk is omdat het verzoekschrift geen uiteenzetting bevat van de middelen, zodat haar exceptie wordt verworpen. Op basis van de argumentatie in het verzoekschrift kan redelijkerwijze worden vastgesteld dat verzoekende partij twee middelen aanvoert. Ze betwist met name het bestaan dan wel de toerekenbaarheid van het milieumisdrijf dat ze niet beschikt over alle voor haar landbouwexploitatie vereiste vergunningen omdat de gebouwen waarvoor er geen stedenbouwkundige vergunning is gekend meer dan 35 jaar geleden door haar ouders zijn opgericht en omdat ze niet wist dat de vermindering van het aantal gehouden dieren moest worden gemeld. Ze betwist ook de hoogte van de boete in het licht van de omstandigheid dat ze haar landbouwbedrijf door de zorg en het overlijden van haar moeder enigszins heeft verwaarloosd, maar dat ze zich ondertussen in regel stelde, en omdat deze boete disproportioneel zou zijn in het licht van de geringe omvang van haar bedrijf, dat ze binnenkort zal stopzetten. Bovendien blijkt uit de antwoordnota van verwerende partij dat ze daarover inhoudelijk standpunt heeft ingenomen, zodat ze wel degelijk begrijpt waarom verzoekende partij meent dat de bestreden beslissing onregelmatig is en om die reden moet worden vernietigd.

De exceptie wordt verworpen.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij betwist het bestaan van het milieumisdrijf dat ze niet beschikt over alle voor haar landbouwexploitatie vereiste vergunningen omdat de gebouwen waarin ze exploiteert, maar waarvoor er geen stedenbouwkundige vergunning is gekend, dermate oud zijn dat er hiervan geen vergunning bestaat. Ze stelt dat deze gebouwen meer dan 35 jaar geleden door haar ouders zouden zijn opgericht en dat dit blijkt uit luchtfoto's van de jaren 1970 en eerder. Ze betwist ook de toerekenbaarheid van het milieumisdrijf dat ze niet beschikt over alle voor haar landbouwexploitatie vereiste vergunningen omdat het aantal gehouden dieren niet

overeenstemt met haar milieuvergunning. Ze stelt dat ze niet wist dat ze het niet langer houden van varkens en het houden van minder runderen moest melden, gelet op de lagere milieu-impact.

2.

Verwerende partij stelt dat de vaststellingen hierover in het PV en de overwegingen in de bestreden beslissing door verzoekende partij niet ernstig worden betwist. Ze stelt dat verzoekende partij zich beperkt tot de loutere bewering dat de betreffende gebouwen daar al meer dan 35 jaar staan en hiervan geen bewijs levert, in de rand waarvan ze opmerkt dat de oprichting van deze gebouwen 35 jaar geleden ook al vergunningsplichtig was.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit kan een alternatieve bestuurlijke geldboete opleggen voor gedragingen die strijdig zijn met de milieuvoorschriften in artikel 16.1.1, lid 1 DABM en die naargelang de keuze van de procureur des Konings ook strafrechtelijk kunnen worden bestraft overeenkomstig de artikelen 16.6.1, 16.6.2, 16.6.3, 16.6.3bis, 16.6.3ter, 16.6.3quater, 16.6.3quinquies, 16.6.3sexies en 16.6.3septies DABM (artikel 16.4.27, lid 2 DABM en 16.1.2, 2° DABM). Elke opzettelijke of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde schending van de gehandhaafde regelgeving is in beginsel strafbaar (artikel 16.6.1, §1 DABM), zodat opzet niet noodzakelijk is vereist. De geldboete kan enkel worden opgelegd aan de 'overtreder', hetzij degene die een milieumisdrijf pleegt of die opdracht geeft om handelingen te stellen die een milieumisdrijf uitmaken (artikel 16.4.25, lid 1 DABM). De kwalificatie van de feiten als een milieumisdrijf en de toerekenbaarheid hiervan aan verzoekende partij als overtreder vormt dus de grondslag voor de bevoegdheid van de gewestelijke entiteit om haar een geldboete op te leggen en raakt de openbare orde.

Een bestuurlijke geldboete is een punitieve sanctie, waarbij de bewijslast van het milieumisdrijf en de overtreder berust bij de gewestelijke entiteit. Het bewijs van de feiten en het daderschap kan met het oog op bestuurlijke beboeting, naar analogie met de bewijsvoering in strafzaken, in beginsel met alle middelen van recht worden geleverd. De principieel vrije bewijsvoering betekent dat dit bewijs onder meer kan worden geleverd door een geheel van samenhangende feitelijke vaststellingen, die éénsluitend eenzelfde persoon als pleger van een milieumisdrijf aanduiden. De beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, en het vermoeden van onschuld zoals onder meer bepaald in artikel 6, lid 2 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de

fundamentele vrijheden, omringen de bewijslevering met waarborgen op procedureel en inhoudelijk vlak.

2.

Verwerende partij overweegt in de bestreden beslissing met betrekking tot de schending door verzoekende partij van de vergunningsplicht, onder de titel 'de toerekenbaarheid aan de overtreder', het volgende:

" ...

Vermoedelijke overtreder exploiteert een inrichting voor rundveeteelt en teelt van granen, peulgewassen en oliehoudende zaden op het adres van zijn maatschappelijke zetel. Hiervoor verkreeg hij op 9 augustus 2005 een milieuvergunning klasse 2 verleend bij besluit van het college van burgemeester en schepenen van [naam] [naam] Vermoedelijke overtreder verkreeg ook vijf stedenbouwkundige vergunningen.

...

Wat betreft de vergunningsplicht

- De inrichting is vergund voor onder meer het stallen van 260 varkens en 110 grote zoogdieren in woongebied met landelijk karakter en voor het stallen van 24 grote zoogdieren in agrarisch gebied. Verbalisant stelde vast dat er geen varkens werden gestald, enkel runderen. Het aantal runderen lag onder het vergunde aantal. De inrichting van vermoedelijke overtreder was volgens verbalisant hierdoor evenwel geen gemengde inrichting meer, zoals bedoeld onder rubriek 9.5 van de indelingslijst van inrichtingen en activiteiten uit bijlage 1 bij VLAREM II (hierna: "de indelingslijst") maar wel een veeteeltbedrijf voor het stallen van runderen zoals bedoeld onder rubriek 9.4.3 van de indelingslijst. Volgens verbalisant was voor deze verandering aan de inrichting geen omgevingsvergunningsaanvraag voor ingedeelde inrichtingen of activiteiten ingediend.

Artikel 4, §1 van het Milieuvergunningsdecreet van toepassing tot 22 februari 2017, bepaalde dat niemand zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van de bevoegde overheid een als hinderlijk ingedeelde inrichting die behoort tot de eerste of de tweede klasse mocht exploiteren of veranderen. Ook artikel 5, §1 van VLAREM I, zoals van toepassing tot 22 februari 2017, bepaalde dat niemand zonder voorafgaande schriftelijke vergunning van de bevoegde overheid een als hinderlijk ingedeelde inrichting die behoort tot de eerste of de tweede klasse, mocht exploiteren. Sinds 23 februari 2017 schrijft artikel 5.2.1. §6, eerste lid voor dat voor de exploitatie van een Ingedeelde inrichting of activiteit van de 'eerste of de tweede klasse of voor de verandering ervan een omgevingsvergunning vereist is als vermeld in artikel 6, eerste lid van het omgevingsvergunningsdecreet. Artikel 6, eerste lid van het Omgevingsvergunningendecreet bepaalt sinds 23 februari 2017 dat niemand zonder voorafgaande omgevingsvergunning een project dat is onderworpen aan de vergunningsplicht mag uitvoeren, exploiteren, verkavelen of een vergunningsplichtige verandering eraan mag doen.

Artikel 5.1.1, 12° van het DABM definieert het "veranderen" van een ingedeelde inrichting of activiteit als volgt: a) het wijzigen: het verplaatsen binnen de vergunde of gemelde ingedeelde inrichting of activiteit, of het aanwenden van een andere exploitatiemethode; b) het uitbreiden: het vergroten in capaciteit, in drijfkracht of in oppervlakte op percelen waarop de geldende vergunning of meldingsakte betrekking heeft; c) het toevoegen: het vergroten in opslagcapaciteit, in drijfkracht of in oppervlakte op percelen waarop de geldende vergunning of meldingsakte geen betrekking heeft; d) het splitsen van een ingedeelde inrichting of activiteit in meerdere ingedeelde inrichtingen of activiteiten voor zover geen afbreuk wordt gedaan aan de definitie van een ingedeelde inrichting of activiteit.

Het is niet duidelijk of het enkel houden van runderen wanneer een inrichting vergund is voor een gemengde inrichting onder rubriek 9.5 van de indelingslijst valt onder een deze vergunningsplichtige veranderingen. Het gaat al zeker niet om een uitbreiding, toevoeging of splitsing. Het is geen wijziging in de zin dat het zou gaan om een verplaatsing. Blijft de vraag over of het gaat om het aanwenden van een andere exploitatiemethode. Rubriek 9.5 wordt omschreven als een "gemengde inrichting" namelijk een inrichting waarin dieren als vermeld in rubriek 9.3.1 en 9.4, gezamenlijk gefokt of gehouden worden. Het kan redelijkerwijze worden aangenomen dat het enkel houden van runderen geen vergunningsplichtige aanwending is van een andere exploitatiemethode. Er moet eerder aangenomen worden dat vermoedelijke overtreder vergund was voor het eveneens houden van varkens maar dat deze (nog) niet in de inrichting aanwezig waren. De milieu-impact van het enkel houden van runderen is ook lager dan van het naast het houden van hetzelfde aantal runderen bijkomend houden van varkens, waarvoor vermoedelijke overtreder vergund was. Dit is dan ook geen vergunningsplichtige verandering van de inrichting.

- Verbalisant stelde vast dat stallen 1, 3 en 8 en schuur 10 stedenbouwkundig niet vergund waren.

Artikel 389 van het Omgevingsvergunningsdecreet bepaalt dat artikel 5 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning (hierna: "Milieuvergunningsdecreet") en artikel 4.5.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening onverkort gelden voor de inrichtingen of activiteiten en stedenbouwkundige handelingen die met toepassing van één van deze decreten vergund of gemeld zijn, als voor de exploitatie of de uitvoering ervan nog een bijkomende vergunning of melding noodzakelijk is.

Aangezien de genoemde stallen niet stedenbouwkundig vergund waren, was de milieuvergunning van 9 augustus 2005 voor deze bouwwerken geschorst. Verbalisant stelde vast dat in stal 1 runderen werden gehouden, in schuur 10 werd stro opgeslagen, in stal 3 bevonden zich enkele kippen en stal 8 was niet meer in gebruik. Ook de vaste mestopslagplaats was stedenbouwkundig niet vergund. Op elk van deze plaatsen gebeurde mestopslag.

De exploitatie van de stallen 1, 3 en 8 en schuur 10 gebeurde met een geschorste milieuvergunning en dus zonder geldige milieu- of omgevingsvergunning.

...

3.

Verzoekende partij toont in het licht van de stukken van het administratief dossier en de procedurestukken niet aan dat het oordeel van de gewestelijke entiteit, dat het vastgestelde milieumisdrijf houdende de exploitatie van haar landbouwbedrijf in enkele stedenbouwkundig niet vergunde gebouwen, waardoor de hiervoor verleende milieuvergunning is geschorst, haar kan worden toegerekend, foutief dan wel kennelijk onredelijk is en dat er ter zake (minstens) gereede twijfel bestaat.

Verzoekende partij beperkt zich in haar verzoekschrift tot de loutere bewering dat het logisch is dat ze geen stedenbouwkundige vergunning heeft voor de gebouwen die volgens de verbalisant stedenbouwkundig niet zijn vergund omdat dit gebouwen zijn van meer dan 35 jaar oud, die ze heeft overgenomen van haar ouders, zoals zou moeten blijken uit luchtfoto's van de jaren '70 en eerder. Verzoekende partij alludeert hiermee klaarblijkelijk op het feit dat de betreffende gebouwen kunnen genieten van het (al dan niet weerlegbaar) vermoeden van vergunning omdat ze zijn gebouwd voor 22 april 1962 dan wel in de periode vanaf 22 april 1962 tot de eerste inwerkingtreding van het gewestplan waarbinnen ze zijn gelegen op 1 mei 1977 (artikel 4.2.14, §§1 en 2 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening). Het (weerlegbaar) vermoeden van vergunning vereist echter dat de persoon die zich daarop beroept door enig rechtens toegelaten bewijsmiddel moet aantonen op welk tijdstip de betreffende constructie is gebouwd. Verzoekende partij laat echter na om ter zake concrete stukken voor te leggen. Zelfs in de hypothese dat sommige gebouwen van het landbouwbedrijf al staan afgebeeld op luchtfoto's van begin 1970 en in die optiek in beginsel kunnen genieten van het vermoeden van vergunning, blijkt uit geen enkel stuk dat dit ook opgaat voor de geviseerde drie stallen en de schuur, waarvan sprake in het PV en in de bestreden beslissing. Verzoekende partij verduidelijkt in haar verzoekschrift immers niet op welke gebouwen ze doelt, zodat ze geenszins aantoont dat deze vier constructies stedenbouwkundig worden geacht te zijn vergund en de daarmee gerelateerde milieuvergunning niet is geschorst. Haar bewering dat deze constructies meer dan 35 jaar oud zijn en nog zijn opgericht door haar ouders kan hieraan niet verhelpen omdat het vermoeden van vergunning zoals gesteld enkel betrekking kan hebben op bestaande constructies die alleszins zijn opgericht voor de eerste inwerkingtreding van het gewestplan, ofwel voor mei 1977.

4.

Verzoekende partij heeft geen belang bij haar argument dat het milieumisdrijf houdende de exploitatie van haar gemengd landbouwbedrijf zonder varkens en met minder runderen dan het vergunde aantal haar niet kan worden verweten omdat ze in het licht van de lagere milieu-impact onwetend was dat ze dit moest melden. Uit de bestreden beslissing blijkt immers dat het houden van minder dieren dan vermeld in de milieuvergunning niet wordt gekwalificeerd als een milieumisdrijf en er verzoekende partij hiervoor geen boete wordt opgelegd. De gewestelijke entiteit overweegt met name dat het louter houden van (een minder dan vergund aantal) runderen in een gemengde inrichting niet kan worden beschouwd als een vergunningsplichtige verandering van de inrichting

Het middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij betwist de hoogte van de geldboete en uit in het bijzonder kritiek op de beoordeling van het waarderingscriterium van de omstandigheden waarin ze de milieumisdrijven pleegde of beëindigde. Ze meent met name dat er daarbij ten onrechte geen rekening wordt gehouden met de omstandigheid dat ze haar landbouwbedrijf door de zorg en het overlijden van haar moeder tijdelijk heeft verwaarloosd, maar dat ze na de opmaak van het PV de nodige remediëeringsmaatregelen nam en zich ondertussen in regel stelde. Ze meent ook dat de boete disproportioneel hoog is in het licht van de geringe omvang van haar bedrijf, te meer ze dit binnenkort zal stopzetten.

2.

Verwerende partij wijst op de discretionaire bevoegdheid van de gewestelijke entiteit bij het begroten van de boete. Ze stelt dat verzoekende partij ter zake geen enkel element bijbrengt waaruit blijkt dat de bestreden beslissing foutief of kennelijk onredelijk is.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit moet bij het opleggen van een bestuurlijke geldboete zorgen dat er geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de opgelegde boete en de feiten die daaraan ten grondslag liggen (artikel 16.4.4 DABM), zodat de boete evenredig moet zijn tot de feiten. Dit wordt nader gepreciseerd door de vereiste dat de hoogte van de bestuurlijke geldboete

wordt afgestemd op de ernst van het milieumisdrijf, terwijl er ook rekening wordt gehouden met de frequentie en de omstandigheden waarin de overtreder dit heeft gepleegd of beëindigd (artikel 16.4.29 DABM). De gewestelijke entiteit beschikt hierbij in het licht van het maximumbedrag van een alternatieve bestuurlijke geldboete (artikel 16.4.27, lid 2 DABM) over een ruime discretionaire bevoegdheid, waarbij ze onder bepaalde voorwaarden in beginsel ook de mogelijkheid heeft om de boete geheel of gedeeltelijk op te leggen met uitstel van tenuitvoerlegging (artikel 16.4.29, §2 DABM). Het College zal bij het toezicht hierop aan de hand van de argumentatie die regelmatig en in het bijzonder door verzoekende partij wordt voorgelegd nagaan of de gewestelijke entiteit is uitgegaan van de juiste feitelijke en juridische gegevens, deze correct heeft beoordeeld en op grond daarvan de waarderingscriteria om het boetebedrag te bepalen niet foutief of kennelijk onredelijk heeft toegepast. Dit zal met name moeten blijken uit de juridische en feitelijke motieven die aan de boetebeslissing ten grondslag liggen en die daarin worden vermeld en afdoende moeten zijn, vermits de beslissing als individuele bestuurshandeling ressorteert onder de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. Ze moet dus een concrete, precieze en pertinente of draagkrachtige motivering bevatten waaruit de keuze van de gewestelijke entiteit voor een boete en voor een welbepaald boetebedrag blijkt, zodat de overtreder hiertegen met kennis van zaken kan opkomen.

2.

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de gewestelijke entiteit bij het bepalen van het boetebedrag rekening houdt met de ernst van het milieumisdrijf, de frequentie en de omstandigheden waarin het is gepleegd of beëindigd. Ze overweegt daarover onder de titel 'de hoogte van de geldboete' met name het volgende:

“ ...

4.2.1. De ernst van de feiten

De doelstelling van bovenvermelde regelgeving is het voorkomen of beperken van de negatieve milieu- en veiligheidsinvloeden van menselijke bedrijvigheden en handelingen die milieubelastend kunnen zijn, of die gevaar risico's in zich kunnen dragen. Het DABM, het Omgevingsvergunningsdecreet en VLAREM II hebben tot doel om het leefmilieu, de gezondheid en de veiligheid van de bevolking te beschermen. Dit gebeurt door het instellen van een voorafgaande vergunningsplicht of meldingsplicht naargelang de klasse (eerste, tweede of derde) waarin een inrichting wordt ingedeeld en door het opleggen van strikte voorwaarden waaraan bij de exploitatie van deze inrichtingen moet voldaan worden. De klasse waarin een inrichting wordt ingedeeld, wordt bepaald door de graad waarin deze inrichting geacht wordt belastend te zijn voor de mens en het leefmilieu. Inrichtingen die in de tweede klasse ingedeeld zijn, waaronder de door de overtreder geëxploiteerde inrichting voor rundveeteelt en teelt van granen, peulgewassen en

oliehoudende zaden, worden geacht meer belastend te zijn voor mens en leefmilieu dan de inrichtingen van klasse 3 en zijn om die reden onderworpen aan een voorafgaande vergunningsplicht. Ze zijn evenwel minder belastend dan de inrichtingen van klasse 1.

De exploitatie van de stallen 1,3 en 8 en schuur 10 gebeurde met een geschorste milieuvergunning en dus zonder geldige milieu- of omgevingsvergunning. Een mestvaalt van ca. 40m³ bevond zich op een andere locatie dan weergegeven op het uitvoeringsplan bij de milieuvergunning. Ook de grondwaterwinning bevond zich in een ander gebouw dan voorzien op het uitvoeringsplan. Voor vier ingedeelde inrichtingen klasse 3 had vermoedelijke overtreder geen meldingsakte verkregen.

De naleving van de voorafgaande vergunningsplicht behoort tot de meest elementaire verplichtingen van de exploitant van een in de tweede klasse ingedeelde inrichting. Het niet voorafgaand aanvragen van een milieu- of omgevingsvergunning leidt ertoe dat de vergunningverlenende overheid niet in kennis wordt gesteld van de voorgenomen exploitatie van deze inrichting, dat de mogelijkheid wordt ontnomen om na te gaan of de risico's voor mens en leefmilieu bij exploitatie van de inrichting tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt, desgevallend mits oplegging van bijzondere milieuvoorwaarden, en dat het de toezichthoudende overheden onmogelijk wordt gemaakt, minstens ernstig wordt bemoeilijkt, om controle uit te oefenen op de exploitatie van deze inrichting. Evenwel houdt deze beslissing bij de beoordeling van de ernst rekening met het feit dat er voor het deel van de inrichting waarvan de exploitatie was geschorst door het ontbreken van de nodige stedenbouwkundige vergunningen wel een milieuvergunning was verleend, dat de risico's die gepaard gaan met de exploitatie van deze onderdelen dus door de bevoegde overheid waren onderzocht en dat deze na onderzoek vond dat een milieuvergunning kon worden verleend. Dit relativeert de ernst van de feiten.

De algemene, sectorale en bijzondere milieuvoorwaarden hebben tot doel om de hinder en risico's voor de mens en het leefmilieu te beperken tot een aanvaardbaar niveau. De naleving van de toepasselijke milieuvoorwaarden is bijgevolg een essentieel onderdeel van de hinder- en risicobeheersing van een ingedeelde inrichting of activiteit.

De inrichting werd niet zindelijk gehouden. Over de hele inrichting lagen op verschillende plaatsen afvalstoffen verspreid. Verspreid over het terrein waren verpakkingen van gevaarlijke producten terug te vinden. De vast mestopslagplaats werd niet naar behoren georganiseerd, in het weiland was een pakket van ongeveer 15 cm aan mest vermengd met grond aanwezig over een oppervlakte van 500 m². Verder werd het schuilhok in het weiland niet uitgemest. In een van de veestallen lag een pakket van een meter dik bestaande stro en mest. Dit houdt een verhoogd risico in voor het milieu onder meer door mogelijke uitloging van aanwezige meststoffen en contaminanten, door afvloeiing ervan als afvalwater en door de verspreiding ervan door contactname met hemelwater naar het oppervlaktewater. Door het niet in goede staat van onderhoud houden van de inrichting worden niet alle maatregelen genomen om de milieuhinder en

risico's voor de omgeving tot een minimum te beperken. Dit houdt eveneens risico's in voor ongevallen en calamiteiten in de inrichting. Er waren eveneens klachten uit de omgeving van hinder met name door geur en vliegen.

Een non-conforme mestopslag, door het niet voorzien van voldoende mestdichte zijwanden, brengt steeds risico op hinder aan het leefmilieu en omgeving mee. Dergelijke opslag kan bijvoorbeeld tot gevolg hebben dat mestsapen afvloeien naar grond- en oppervlaktewater.

Uitloging of afvloeiing van meststoffen naar grond- en oppervlaktewater heeft een grote invloed op de nitraatconcentratie. Zo kan een teveel aan nutriënten zoals fosfor- en stikstofverbindingen (zoals bijvoorbeeld nitraat) in oppervlaktewater eutrofiëring veroorzaken wat een explosieve groei van waterplanten en voornamelijk microscopische wieren of algen teweeg kan brengen. Een massale 'algenbloei' of ontwikkeling eendenkroos heeft een negatief effect op de waterkwaliteit. Bij het mogelijk afsterven van de wierbiomassa zal de (bio)chemische zuurstofvraag van het water sterk stijgen, wat eveneens zuurstofloosheid kan veroorzaken.

De sectorale milieuvoorwaarde om krenge onmiddellijk af te zonderen van de gezonde dieren en om te zorgen dat zij zo spoedig mogelijk worden opgehaald, waarbij ze onder meer bewaard moeten worden onder een passende, gesloten afdekking uit duurzaam en goed onderhoudbaar materiaal, strekt er zowel toe om hinder naar de omgeving te vermijden (o.a. visuele en geurhinder ten gevolge van ontbinding) als om het aantrekken van ongedierte te voorkomen en te vermijden dat katten, honden, andere dieren (bv. knaagdieren) en insecten zich toegang tot de krenge of het krengeafval kunnen verschaffen en door contactname met dit afval kunnen bijdragen tot de verdere indirecte verspreiding van eventuele besmettingen.

De vereiste om bovengrondse tanks en/of vaten, die vloeistoffen van bijlage 2B (lijst gevaarlijke stoffen voor lozing in grondwater) en gevaarlijke vloeistoffen volgens de CLP-verordening bevatten in een inkuiping te plaatsen strekt ertoe om deze vloeistoffen te kunnen opvangen bij eventuele calamiteiten en om brandverspreiding, bodem- en/of grondwaterverontreiniging te voorkomen. Het nalaten om de gevaarlijke vloeistoffen in inkuiping te plaatsen houdt een verhoogd risico in op brandverspreiding, bodem- en/of grondwaterverontreiniging bij eventuele calamiteiten.

Het niet voorhanden hebben van voldoende goed werkende brandblusapparaten verhoogt de risico's inzake brandveiligheid. Wanneer bij een beginnende brand geen goed werkend brandblusapparaat beschikbaar is, kan niet snel en adequaat op de brand worden gereageerd en kan kostbare tijd verloren gaan om de brand te blussen of in te perken waardoor de mogelijke gevolgen van de brand snel in ernst kunnen toenemen.

Het correct opslaan van dierlijke mest en stalmest heeft tot doel vervluchtiging alsook afspoeling van mest en mestsapen naar niet-landbouwgrond te vermijden. De opslagplaats voor mest

bestond niet uit drie mestdichte muren; het mestdicht zijn van de muren heeft als doel mestuitspoeling te voorkomen. De vereiste om houders met gevaarlijke vloeistoffen in een lekbak of boven een inkuiping te plaatsen strekt ertoe om deze vloeistoffen op te kunnen vangen bij eventuele calamiteiten en om brandverspreiding, bodem- en/of grondwaterverontreiniging te voorkomen. Het nalaten om de in de inrichting aanwezige gevaarlijke vloeistoffen boven een lekbak of inkuiping te plaatsen houdt een verhoogd risico op brandverspreiding, bodem- en/of grondwaterverontreiniging in bij eventuele calamiteiten.

Het niet voorzien van de vereiste veiligheidspictogrammen op alle plaatsen, verhoogt het risico op brand- of ontploffingsgevaar wanneer de verbodsbepalingen niet nageleefd zouden worden.

Het niet tijdig laten uitvoeren van verplichte periodieke onderzoeken van de opslagtank voor gevaarlijke vloeistoffen en het vullen en gebruiken van een ongekeurde houder, verhoogt het risico dat gepaard gaat met het gebruik ervan. Door het niet ter beschikking houden van de nodige attesten en het ontbreken van de groene dop kan aan de toezichthouder geen zekerheid gegeven worden dat de houders voldoen aan de regelgeving.

Het stallen van voertuigen op een niet ondoordringbare of niet vloeistofdichte vloer zonder koolwaterstofafscheider houdt een verhoogd risico in op bodem- en/of grond- of oppervlaktewaterverontreiniging.

Het Materialendecreet heeft tot doel om materiaalkringlopen tot stand te brengen waarbij de gezondheid van de mens en het milieu worden gevrijwaard tegen de schadelijke invloed van de productie en het beheer afvalstoffen en om de uitputting van hernieuwbare en niet-hernieuwbare hulpbronnen, de verspilling van materialen en energie in het algemeen en de schadelijke gevolgen voor mens en milieu, verbonden aan materiaalgebruik en -verbruik tegen te gaan. Om die redenen dient er in het kader van het Vlaams materialen- en afvalbeleid zoveel mogelijk voorrang te worden gegeven aan materiaalrecyclage en wordt er steeds gestreefd naar het beste resultaat voor milieu en gezondheid, rekening houdend met de effecten die optreden tijdens de volledige levenscyclus van materialen en afvalstoffen.

De specifieke voorwaarden voor de opslag en overslag van bedrijfsafvalstoffen hebben tot doel om de gezondheid van de mens en het milieu te vrijwaren tegen de schadelijke invloed van afvalstoffen en de hinder voor de omgeving tot een aanvaardbaar niveau te beperken.

De verplichting tot gescheiden aanbieding van de bedrijfsafvalstromen vermeld in artikel 4.3.2 van het VLAREMA strekt ertoe om de impact op mens en leefmilieu van deze bedrijfsafvalstromen tot een minimum te beperken en de materiaalketen voor deze afvalstromen via hergebruik, recyclage of compostering tot een zo optimaal mogelijk gesloten kringloop uit te bouwen. De nuttige toepassing van afvalstoffen moet zoveel mogelijk bevorderd worden en de verwijdering ervan

georganiseerd te worden. Immers hoe beter afvalstoffen aan de bron gesorteerd worden, hoe makkelijker de verwerking en recyclage achteraf. De wetgeving voorziet daarom de verplichting van een gescheiden opslag en afvoer van diverse afvalstoffen.

De misdrijven werden gepleegd in professioneel verband.

Deze feiten zijn dus voldoende ernstig om gesanctioneerd te worden met een bestuurlijke geldboete van 17.488 euro.

4.2.2. De frequentie

Het betreft geen eenmalige schending. Uit onderzoek van het dossier blijkt dat overtreder reeds eerder vergelijkbare feiten pleegde waarvoor overtreder op 4 april 2016 reeds was aangemaand (mestopslag en opvang van mestsappen gebeurde niet conform de wetgeving, de inrichting bevond zich niet in goede staat van onderhoud, er lagen afvalstoffen verspreid over het terrein, de opslag van afvalstoffen gebeurde niet in aangepaste verpakkingen en/of containers, de afvalstoffen werden niet gescheiden ingezameld, gevaarlijke producten werden niet opgeslagen conform de wetgeving, geen mededeling gedaan van de stopzetting van de varkenshouderij). Dit gegeven verantwoordt de verhoging van het boetebedrag in voorliggende beslissing. Het criterium frequentie geeft dus aanleiding tot een verhoging van de geldboete tot 19.236 euro.

4.2.3 De omstandigheden

De bestuurlijke geldboete is een punitieve sanctie met leedtoevoeging als primair doel. Het afstemmen van de op te leggen bestuurlijke geldboete op de grootte van de onderneming en, hiermee samenhangend, de financiële draagkracht, is essentieel om dit sanctiedoel te kunnen realiseren. De gewestelijke entiteit bepaalt de grootte en financiële draagkracht van de overtreder op basis van de criteria jaargemiddelde van het personeelsbestand, de jaaromzet (excl. BTW) en het balanstotaal, terug te vinden in de meest recente jaarrekening zoals publiek gemaakt op de website van de Nationale bank, volgens de drempelwaarden uit de artikelen 1:24, § 1 en 125, § 1 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019 (hierna WW). Bij ontstentenis van de jaarrekening en rekening houdend met het feit dat de overtreder een natuurlijke persoon-onderneming is, acht de gewestelijke entiteit het passend en redelijk om de bestuurlijke geldboete te verlagen tot 14.427 euro.

De gewestelijke entiteit ging per schrijven van 2 oktober 2019 over tot kennisgeving van het voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming. De boetebeslissing moet binnen een termijn van honderdtachtig dagen na deze kennisgeving genomen worden (artikel 16.4.37 DABM). Deze termijn van honderdtachtig dagen is een termijn van orde, waarvan de overschrijding niet gesanctioneerd wordt. Deze beslissingstermijn is inmiddels verstreken. De gewestelijke entiteit is evenwel van oordeel dat de feiten voldoende ernstig zijn om alsnog een bestuurlijke geldboete op te leggen en acht het, wegens

de voorliggende overschrijding van de beslissingstermijn en rekening houdende met de concrete elementen in het dossier, passend en redelijk om het boetebedrag te verlagen tot 9.950 euro.

Ten slotte zijn er, wat dit misdrijf betreft, geen verdere bijzondere omstandigheden die in rekening worden genomen bij het bepalen van de hoogte van de boete.”

3.

Verzoekende partij toont niet aan de hand van concrete en pertinente argumenten aan dat de motieven in de bestreden boetebeslissing over de hoogte van de geldboete ontoereikend zijn en dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de waarderingscriteria om het boetebedrag te bepalen foutief is of kennelijk onredelijk en er een kennelijke wanverhouding bestaat tussen de feiten en de opgelegde geldboete. Ze laat ondanks haar stelplicht na om de concrete en pertinente motieven daarover in de bestreden beslissing bij haar kritiek te betrekken. Haar kritiek vormt dan ook louter opportunistiekritiek.

In zoverre ze wijst op de omstandigheid dat ze haar landbouwbedrijf door de zorg en het overlijden van haar moeder tijdelijk heeft verwaarloosd, maar na de opmaak van het PV de nodige remediëringsmaatregelen nam en haar landbouwbedrijf ondertussen in regel stelde, toont ze niet aan dat de beoordeling van de impact van haar houding op het boetebedrag door de gewestelijke entiteit foutief of kennelijk onredelijk is in het licht van de concrete situatie. Ongeacht de vaststelling dat ze hiervan geen concrete stukken voorlegt, gaat ze voorbij aan het gegeven dat dit geen afbreuk doet aan het bestaan van de milieumisdrijven, waarover ze op zich geen betwisting voert. Ze gaat ook voorbij aan het gegeven dat het nemen van remediëringsmaatregelen in beginsel normaal is in het licht van een zorgvuldige bedrijfsvoering en dat ze door de verbalisant in het kader van de kennisgeving van het PV ook is aangemaand om binnen welbepaalde termijnen de nodige remediëringsmaatregelen te nemen, zodat haar beweerde inspanningen niet geheel vrijblijvend waren. Ze was overigens ook al in 2016 aangemaand om remediëringsmaatregelen te nemen, waaraan ze klaarblijkelijk geen gevolg gaf.

In zoverre ze wijst op de omstandigheid dat de boete disproportioneel hoog is in het licht van de geringe omvang van haar bedrijf gaat ze ten onrechte voorbij aan de vaststelling dat de gewestelijke entiteit hiermee in de bestreden beslissing effectief rekening houdt en dit element in aanmerking neemt als omstandigheid bij het bepalen van de hoogte van de geldboete, die daardoor aanzienlijk wordt verlaagd met 4.809 euro (van 19.236 euro naar 14.427 euro).

Ze legt geen stukken neer over haar financiële draagkracht, die de beoordeling hierover in de bestreden beslissing weerleggen en die een reden vormen voor een bijkomende verlaging van de boete. In de rand hiervan wordt opgemerkt dat ze de gewestelijke entiteit hierover ook niet informeerde tijdens de bestuurlijke boeteprocedure en dat dit er eerder op wijst dat ze meent dat dit element volgens haar klaarblijkelijk geen belangrijk aspect vormt bij de bepaling van de boete. De opmerking in haar verzoekschrift dat ze geen weet had van deze bestuurlijke boeteprocedure en van de mogelijkheid om daarbij een aantal zaken te verduidelijken vindt geen steun in het administratief dossier. Dit heeft haar in bevestigend geval bovendien niet verhinderd om haar beweerde precaire financiële situatie alsnog in voorliggende procedure concreet aan te tonen, opdat het College hiermee rekening kan houden bij de beoordeling van de proportionaliteit van de boete.

Het middel wordt verworpen.

VI. Beslissing

1. Het beroep wordt verworpen.
2. De kosten van het beroep, begroot op 100 euro rolrecht, zijn ten laste van verzoekende partij.

Dit arrest is uitgesproken op 11 januari 2024 door de voorzitter van het Handhavingscollege.

De griffier,

De voorzitter van het Handhavingscollege,